

14/20

Aino Kach

ROMENGE PARAMIŠI

MUSTLASTE MUINASJUTTE

Č H A I T O Č H Ā V O .

I SIS JEK ČORŌRO ROM. JOU SI ATREKNIS. LESTE SIS BŪT ČĤĀVŌRE TE JEK ŠUKAR ČĤAI DEŠOBERŠENGĪRI. JOI GIJA PORO KHĒRA, VERZAKOS PORO ŠPIKE, VEDRICA PAŠIL VAST, MOŽOM DOLELA SO.

DOI ISIS JEK BARVALO ROM ANDO VEŠ, SI PĀŠ-KRALIS. LESTE SIS ŠUKAR ČĤĀVO. JOU GIJA, DO ČĤĀVO GIJA KO GRAJA. DIKHJA: ŠUKAR ČĤAI. JOU ŽAKIRDŽA ČĤĀ, DIKHJA, KI JAUDŽA ŠUKAR ČĤAI, MANGJA LATER THUD TE PJES. ČĤAI ISIS JAKE ŠUKAR, KI ČĤESTE NAŠADIJA ZŌR.

„KAI TU DŽIVES?”

JOI PHENDŽA, KAI DŽIVEL. PALO VEŠ DŽIVEL ANDE RĪJA. JOU PHENDŽA, KI DŽĀLA, TAŠA DŽĀLA, ZIGĀRIS DEŠODUI DŽĀLA.

DIKHJA ČĤAI: ČĤĀVO JAUDŽA. ČĤĀVO RAKIRDŽA LASSA, PHENDŽA ČĤĀVO: „TAŠA JAVELA MI DAI, PHENELA TUKE: ZASU MI NDRĀKA. TU ZASUI JAKES, KI NI JEK NAĤĀLOLA.”

ČĤĀVO DIJA ČĤĀ SUJA TO THAVA. LESKE DAI SIS BŪRICA. JAUDŽA LESKE DAI, PHENDŽA ČĤĀKE:

„ZASU MI NDRĀKA. O GRAI ZARISKIRDŽA.”

ČĤAI PHENDŽA: „SUVAVA.” ZASUDŽA JAKES, KI NI JEK NAĤĀLOLA. DAI GIJA KHĒRE, PHENDŽA:

„TU NADOLES DO ČĤĀ, TU TE PHARJOS.”

ČHĀVO MEJA. ČHĀVES GARADLE. ČHAI NADŽINEL. RATI
JAUDŽA ČHĀVO, PHENDŽA PE ČHĀTE: „JAU MANSĀ.“

ČHAI PHENDŽA: „SIR ME DŽAVA? MAN SI TIKNE PŠALŌRE.
JONE STRAXANA.“

ČHĀVO PHENDŽA: „ŠMALE, LEN JEK NAČALELA.“

ČHAI ZAHURDŽA PE. ČHAI ZAHURDŽA PE PANDŽVARDES
NDRĀKI. BEŠČA PE GRESKO DUMO. ČHĀVO PHENDŽA: „M Ū LO
LIDŽALA DŽĪDES.“

ČHAI PHENDŽA: „NASTRAXAU MAN.“

ČHĀVO PHENDŽA: „ŠMALE, ŠMALE, DILINI. ME PHENDŽOM
TĪŠU.“ LIDŽIJA ČHĀVO KE KAPSĒTA. PHENELA PE ČHĀTE: „KER
ČĪBEN.“

ČHAI PHENDŽA: „ME NADŽINAU ANDE TRUNA TE KERĀU
ČĪBEN. ME NADŽINAU. KER TU ČĪBEN.“

ČHĀVO KERDŽA ČĪBEN TE PHENDŽA, MEHUREL PESTER ĪDŽA.
ČHAI DIJA PESKE NDRĀKA, ODIJA SĀRE PESKE ANDRAKI. AČHA
ČHĀKE O GĀD. ZIGĀRIS JEK BAŠNO BAŠČA. ZIGĀRIS JEK
ČHĀVO PEJA ANDRE TRUNA. ČHAI NAŠČA KO RAŠAI, PHENDŽA
PE RAŠASTE: „LEN PREČU MO RAKIRBEN.“

RAŠAI PHENDŽA: „SO PHENESA?“

ČHAI PHENDŽA, LAKO BRŪGANOS LIDŽIJA LĀ ANDE KAP-
SĒTA. JOI NADŽINDŽA, KI ČHĀVO ISI MŪLO. PHENDŽA PE
LĀTE: MŪLO LIDŽALA DŽĪDES. ME PHENDJOM: NASTRAXAU
MAN. LIDŽIJA MAN ANDE KAPSĒTA, PHENDJA, MEKERĀU
ČĪBEN ANDE TRUNA. ME PHENDJOM: ME NADŽINAU TE KERĀU
ČĪBEN. ČHĀVO GIJA ANDE TRUNA, KERDŽA ČĪBEN ANDE TRUNA.
ZIGĀRIS ISIS JEK, BAŠNO BAŠČA.

TOSTA RAŠAI ZIGĀRIS PANDŽ JAUDŽA, DIKHJA: ČHĀVO
ANDE TRUNA PAŠLO. LIJA TRUNA ANDO KHANGERI. RAŠAI
ZAKEDIJA BŪT RAKĻEN, ČHUDŽA SĀRENGE JEK ĪDŽA, VAŽDO KI

19/30

Aino'saeh

ČĤĀVO TE NAPINČKIREL. ZIGĀRIS DEŠ RAŠAI DIKHELA: ČĤESKE
PĪRO KUSTINI. ZIGĀRIS DEŠOJEK ČĤĀVO UŠČA OPRE, RODELA
ČĤĀ. RAŠAI DIKHJA, KI KAMEL ČĤĀ TE DEL CAPLA. ČĤĀVO
GIJA SĀRE RAKLENDER PAŠIL, LAČA PESKE ČĤĀ.

RAŠAI LIJA BĪBELĀ. ČĤĀVO PALĀSA PEJA ANDE TRUNA.
RAŠAI LIJA, ČĤINDŽA ČĤESKE MEN TELE. — RATA JAKEBA
DŽĪDESKE! — ČĤAI PO DO BERŠ MEJA.

RAKLO TE KRALESKE RAKLI.

I SIS PESKE JEK ČORORO PHURO TE GIJA KE JEK XULAI,
PHENELA:

„LE ME RAKLĀRES ANDO GANI. TE SO TU DESA MAN PORO
LINAI?“

„DĀ TUT TRIN LABI PARMĀRE TE TRIN RUBĀI.“

NE GIJA DO RAKLO ANDO GANI. NE KANA JAVELA KHĒRE,
JELA PREČU JEK PHURORO, PHENELA:

„MO RAKLORO, TE NAŠTI SOSAS TE DES MAN JEK LABOS
PARMĀRE TE JEK RUBĀI?“

„AŠTI GANI“

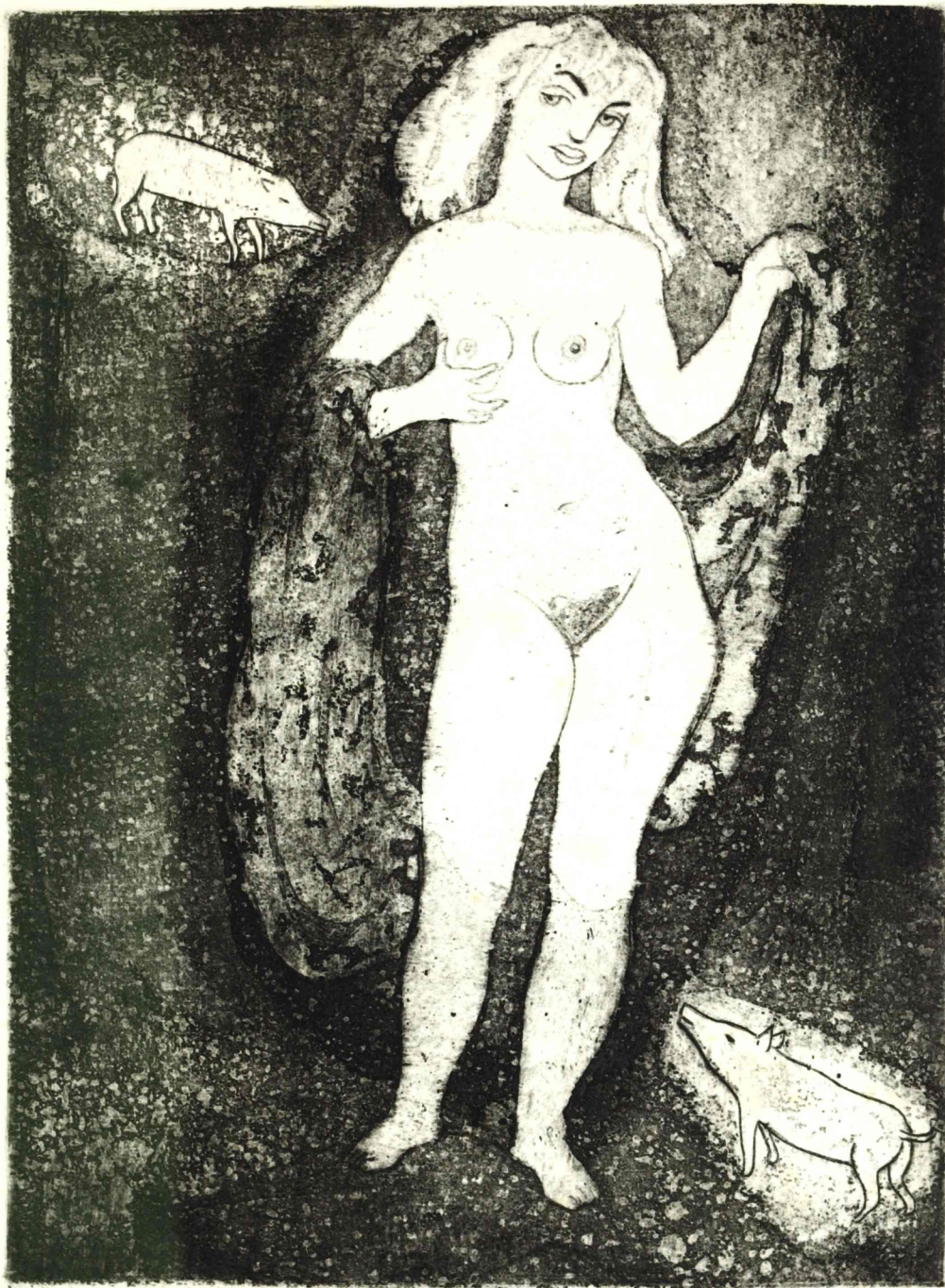
GIJA SPRIEKŠU, JAUDŽA NOKO JEK PHURORO. —

„TE NAŠTI SOSAS TE DES JEK LABOS PARMĀRO TE JEK
RUBĀI?“

DIJA LES DO PHURORO JEK SVILPA. — „NE DŽA KANA
KHĒRE.“

GIJA KHĒRE, SVILPINI, DIKHELA: ISI ANDE XLIVA DEŠODUI
BALIČĀRE SAUNAKUNE. KI JOU SVILPINI TE DO BALIČĀRE
KHELENA. DIKHEL DOVA DO DĀD. JAČA DASO PRIECIGO, KI
NAŠTI TE VIRIKEREL. LEL RAKLO TE GIJA TALE KRALICAKE
VOKNA, SVILPINI. KHELENA DO BALIČĀRE ŠĒLAKA KHELIBENA.
JAUDŽA TERNI FRINCUZENA, PHENELA:

„BIKNI MANGE JEK BALIČĀRES.“

14/30

ainotzak

„ME TUKE NABIKNĀ NISE LOVENGE.“

„SO TU TA KAMES?“

„ME KAMAU TE SIKES TUT ŽINKO ČANGA.“

ABĒ JOI ISI ŽINKO ČANGA SAUNAKUNI. — DIJA DO BALIČĀRES. — LIDŽIJA KHĒRE DO BALIČĀRES. NAKHELELA. JAUDŽA JOI PĀLE, PHUČELA:

„SOSKE JOU NAKHELELA?“

„KI JOU SI JEKŽĒNO. LESKE GELTINIS VĀR PAŠE.“

„NE, BIKNI MANGE JEKHES PAŠE.“

„XAI TU DŽINES, KI ME PO LĀVE NABIKNĀ?“

„SO TA TU KAMES?“

„ME KAMAU TE HURES TUT NANGI.“

NE JOI MIŠLINDŽA, SO DASO RAKLĀRO DŽINEL. HURDŽA PE JOI NANGI. — A LATE SIS PIEZIMI, SAUNAKUNI MAĻUNA PE ČUČI. TE LATE SIS SAUNAKUNE BALA.

LEL O KRALĪS TE KERDŽA BALLA. SĀRE MEZAJAVEN. KON OPHENELA LAKE PIEZIMI, DO DOLELA LĀ. NE GIJA SĀRE TE PHENEN. GIJA RAKLĀRO NIN. KANA PHENENA SĀRE. JEK NAVIPHENELA. PHENELA JEK RAŠAI, KI LATE SI SAUNAKUNE BALA. KRALĪS PHENELA:

„PHEN OŠČI, SO SI LATE.“

„NADŽINAU BUTEDIR.“

RAKLĀRO PHENELA: „T'ISI MANGE VOĻNO NIN TE PHENAU?“

„VOĻNO!“

NE LIJA RAKLĀRO TE PHENEL:

„JOI SI ŽINKO ČANGA SAUNAKUNI, PE ČUČI SAUNAKUNI MAĻUNA TE SAUNAKUNE BALA. TE PE MINDŽ TRIN BRILANTIKA BALA.“

„TAISNIBA!“

NE KRALĪS PHENDŽA: „KANA DOLESA TUKE.“

RAŠAI PHENELA: „VOT, LIETA SI DASAVI, KI ME PHENDŽOM SAUNAKUNE BALA, TOSTA JOU PHENDŽA PAL MANDE.“

NE KRALIS PHENDŽA JAKES:

„RATI ČUVĀ TUMEN SĀRE TRINEN ANDE JEK LOŠKOS TE PAŠON. TE PE KONESTE RIŠKIRLA MUI, DO DOLELA PESKE.“

„JEK ALGAI“

RAKLŌRO GIJA ANDO FŌROS, ZAKINDŽA ŠOKOLĀDI, VINI, AFELSINI, ŠĒLAKA GULIBENA. NE JAUDŽA BĒLVEĻ OPRAL. ČEB TE DŽANA ANDO LOŠKOS. GIJA KRALICA ANDO LOŠKOS TE PAŠOL. RAKLŌRO BEŠČA RAŠASA KO SKAMIN TE KHELENA KHARTI. PIJENA VINOS. RAKLŌRO ČHUDŽA ANDE JEK PUDEĻA DASAU DRĀB, SO TIRDELA PER DURX. NE! KANA DŽANA ANDO LOŠKOS TE PAŠON. RAKLŌRO PHENELA:

„ME NADŽĀ TE PAŠOVAU. MANGE PER DUKHALA.“

RAŠAI PHENELA: „MANGE NIN DUKHALA.“

RAKLŌRO PHENELA: „XŅAS DAIPA.“

„NE, XŅAS.“

KANA XŅANA. RAŠAI PHUČELA:

„SOSKE TU JAKE FARDA FULA XŅESA?“

SIR ME NAXŅĀ FARDA, KI ME XĀ FARDA MĀRE TE PHŪRANE XABENA. O RAŠAI XŅELA RITIGES. RAKLŌRO ČHURDELA ŠOKOLĀDI TELE. — NE KANA KHANDELA. — RAKLŌRO PHENELA:

„MEKEREL DĒL, SO KAMEL, AME XĀ PĀLE ME FULA.“

RAŠAI PHENELA: „ME NI XĀ.“

O RAŠAI XAJA PESKE RITIGA FULA. RAKLŌRO XAJA ŠOKOLĀDI. NE JĒN KANA PAŠUVAS. RAKLŌRO PHENELA:

„TU PAŠOU ANGIL, ME PAŠUVA PALO DUMO.“

„NE PAŠUVAS.“

UŠTEL KRALICA OPRE, SUNGELA: FULINGE SMAKA. KRALICA PHENELA:

„SIR OŽI PHENELA, KI SI PROSTO MĀNUŠ, I KHANDELA NIN PROSTO MĀNUŠ.”

A RAŠAI SI PAŠLO. KRALICA MIŠLINI, XOBI RAKLĀRO KHANDELA, ABĒ NADŽINEL, KI RAŠAI KHANDELA. RIŠIJA KĀRIG RAKLĀRO. JAUDŽA KRALIS TAŠARLATER ANDRE, DIKHELA: KRALICA SI KĀRIG RAKLĀRO, O RAŠAI SI PALO DUMO. KRALIS DIJA OPRE LEN TE HADIJA RAKLĀRES KRALISKE. RAŠAI ČHUDLE KUČIERISKE.

**TE JAKE XAJOM TE PIJOM TE JAUDŽOM TUKE TE PHENAU.
— A KON DO SVILPA DIJA LESTE? — DĒL!**

Ex bibl. univ. Tart.

BALVALINGI RAKLI.

I SIS PESKE JEK BARVALO ROM. ISIS LESTE ČĤĀVO TERNO, BERŠA DEŠOXTO. ČHINELA ŠUKAR SKRIPKA. ISI JONE ANDE ŠUKAR VEŠ. PORAZOS TAŠARLA DIKHELA JOU: ISI PO KAŠTA ŠUKAR RAKLI. KHARNA LĀ VEŠENGE RUSALKA, BALVALINGI RAKLI. ČĤĀVO ČHINELA SKRIPKA ŠUKAR. PORAZOS PĀZDĪSE DIKHELA JOU: NOKO JAUDŽA. ČĤĀVO PHENELA PE LATE:

„JAU TELE. NAJAVES, ME UMLAVAVA MAN.“

RAKLI NADŽINEL TE RAKIREL. — ČĤAI PHENELA:

„ME SUM NANGI.“

ČĤĀVO PHENELA: „ME JANAVA ME DAKE ĪDŽA.“ JANDŽA ČĤĀVO, ČORDŽA PESKE DAKE ĪDŽA. RUSALKA PHENELA:

„DŽA DŪREDIR.“

ČĤĀVO GIJA PAL PESKO URDEN, DIKHJA: JOI ISI JAKE ŠUKAR, KI ČĤĀVO NAŠTI TŠERPINI. LĪS JOI ZAHURDŽAPES, ČĤĀVO VRAZ DIJA CAPLA LĀ, ČĤUDŽA ČĤĀVO PO URDEN, ZADIJA GOLI, MEZAUSTEN LESKE PHŪREDIRA. NĀŠLE ANDO FŌROS. DŽIVENA OŽI JONE BERŠ. ISI LENDE ČĤĀVŌRO. NAŠTI TE HUREL PE LAKO PĪRO, LATE SI DŽINSKIRDE NAJA. ČĤUDŽA ČĤĀVO ANDO TATO PĀNING, AŠLE KAULE, ČĤINDŽA LAKE NAJA. HANDELA ČĤĀVO LAKE BALA, JOI PO BANKOS PO PĪRE. JOI KŌRI NADŽINEL PESKE BALA TE HANDEL. JOI PHENELA JAKES, KI FŌROSKE BALVAL TŠERPINAVA, VEŠESKE BALVAL

1720

aino'kach

**NATŠERPINAŦA, MAN DENA GOLI ME MĀNUŠA. — ČĤĀVO
ZABISTIRDŹA. PĀSARISKĪRO PHENELA ČĤĀVO PE DĀDESTE:**

„JAVEN ANDO VEŠ.”

**GINE ANDO VEŠ. ČĤĀVO PO URDEN ČĤINELA SKRIPKA.
PHŪREDIRA GINE ANDO FĀROS TE KINEN SO. ČĤĀVO GIJA
PO PARUBEN. AČĤA JOI KHĒRE. PORAZOS BALVAL ZAHAR-
DIJA PE. ČĤAI RISKIRDŹA PESKE ĪDŹA, MUKHJA PE NANGI.
PORAZOS DIJA TE ROVEL:**

**„MANGE PAL TUTE NĀNE ŹAL, TU DŹA TE PHAGIR TE MEN.
MANGE SI ŹAL FĒNU PAL ČĤĀVĀRESTE.”**

**PORAZOS JAUDŹA KHĒRE ČĤĀVO, DIKHELA: ROMNI NĀNE.
ČĤĀVO LIJA TE ROVEL. PORAZOS JAUDŹA LESKE PHŪREDIRA
KHĒRE. ČĤĀVO KAMEL TE TEL PES KARJE. PHŪREDIRA
RAKHENA, PHENENA: „JAVEN VEŠESTER AURI.” — ČĤĀVO
PHENELA:**

„NADŹAVA.”

**PORAZOS ČĤĀVO DIKHELA: TAŠARLATER ČĤĀVĀRO RADINO
TE ŹAL. A PORAZOS ČĤĀVO HALIJA. ČĤĀVO NUŠAKIRDŹA,
DIKHELA, KI JAUDŹA LESKE ROMNI. LIJA ČĤĀVO TE DŹAL PAL
URDEN. JOI PORAZOS LIJA PĀNING, TAČKIRDŹA PĀNING,
MORDŹA ČĤĀVĀRES. ROM LAKĪRO DIJA SKOKOS, DIJA LĀ
CAPLA BALENDER. VRAZ LIJA GOLI TE DEL:**

„UŠTEN OPRE SIGE. ROMŅA OXTILDŹOM.”

**PHŪREDIRA UŠLE OPRE, ZAGINE GREN ANDRE TE NĀŠLE
ANDO FĀROS. DŹIVLE ANDO FĀROS BIŠTOXTO BERŠ. DŹIVEN
ŹINKO PESKO SIVO BAL. JOI, VEŠENGE RUSALKA, ZABISTIRDŹA
VEŠ, ZABISTIRDŹA VAŹDOVA ČĤĒ BĀRE. ZABISTIRDŹA VEŠ,
RUSALKA ZABISTIRDŹA VEŠ!**

NEED MUINASJUTUD ON KOGUNUD EESTI MUSTLAS-
POISILT EDGARIS KOZLOVSKILT NING SELLES RAAMATUS
VARUSTANUD EESTIKEELSE KOKKUVÖTTEGA (ERI LEHEL)

P. ARISTE.

NELI KÄSITSI TRÜKITUD ORIGINAALILLUSTRATSI-
OONI AKVATINTA-TEHNIKAS JA KOLM LÖPILLUSTRAT-
SIOONI ORIGINAALKLIŠEEDEGA ON VALMISTANUD

AINO BACH.

SEE RAAMAT ON ILMUNUD P. ARUMAA VÄLJA-
ANDEL JÖULUKUUL 1938 TARTUS JA TEDA ON TRÜKI-
TUD O/Ü K. MATTIESENI TRÜKIKOJAS 45 KÄSITSI NUM-
MERDATUD EKSEMPLARI, SELLEST NUMBRID 1—20 BÜT-
TENPABERIL, ÜLEJÄÄNUD 21—45 BÜTTEN-OFFSET PABE-
RIL, KUSJUURES AINULT NUMBRID 1—30 SISALDAVAD
A. BACHI AKVATINTA-ILLUSTRATSIOONE.

SELLE EKSEMPLARI NUMBRIKS ON KÄSITSI MÄR-
GITUD

NR. 14

TÜDRUK JA POISS.

Oli kord üks vaene mustlane, kes oli lesk. Tal oli palju lapsukesi ja ilus tütar, kuueteistkümne aastane. See läks küla mööda käima, kott seljas ja piimamannerg käes, et vahest saab midagi.

Seal oli rikas mustlane metsas, nagu pool kuningat. Tal oli ilus poeg. Tema, see poiss, läks hobuste juurde, nägi: ilus tüdruk tuleb. Ootas ilusat tüdrukut, palus talt piima juua. Tüdruk oli nii ilus, et poisil kadus jõud. — Kus sa elad? — Tüdruk vastas, kus ta elab; metsa taga elab — rehes. Poiss ütles, et ta tuleb, homme tuleb kell kaksteist. — Poiss ratsutas hobuse seljas. Nägi tüdruk: poiss tuleb. Poiss rääkis temaga, ütles: Homme tuleb minu ema, ütleb sulle: õmble kinni mu rõivad. Sina õmble nii, et keegi ei saa aru, et on õmmeldud. — Poiss andis tüdrukule nõela ja niidi. Poisi ema oli aga nõid.

Ema tuli nüüd ja ütles tüdrukule: Õmble kinni mu rõivad, hobune tõmbas katki. — Tüdruk ütles: Õmblen! Õmbles kinni nii, et ükski ei saanud aru.

Ema läks koju, ütles pojale: Sina ei saa seda tüdrukut, kas või sure!

Poiss surigi ja ta maeti maha. Tüdruk aga ei teadnud seda. Öösi tuli poiss, ütles tüdrukule: Tule minuga! Tüdruk ütles: Kuidas ma tulen? Mul on väikesed vennakesed. Nemad kardavad. — Poiss ütles: Ära kard, neid ei puutu ükski. — Tüdruk rõivastus, pani selga viiskümmend kuube. Istusid siis hobuse selga. Poiss ütles: Surnu viib elavat. — Tüdruk ütles: Ära hirmuta mind! Poiss ütles: Ära kard, ära kard, rumal, ma tegin nalja!

Viis poiss tüdruku surnuaiale, ütleb talle: Tee ase! Tüdruk ütles: Ma ei oska kirstus aset teha, ma ei oska; tee sina. — Poiss tegi aseme ja käskis tüdrukul riidest lahti võtta. Tüdruk võttis maha oma kuue, aga poiss käseb, et võta kõik oma kuued seljast. Tüdrukule jäi ainult aluskuub. Kell üks laulis nüüd kukk ja poiss kukkus kirstu. Tüdruk jooksis kirikuõpetaja juurde ja jutustas talle, kuidas peigmees suri.

Siis õpetaja läks kell viis kalmistuile ja nägi, et poiss magas kirstus. — Viidi kirst kiriku. Õpetaja kogus hulk tüdrukuid, pani kõikidele selga ühesugused rõivad, et poiss ei tunneks ära oma mõrsjat. Kell kümme õpetaja näeb: poisi jalg juba liigub. Kell üksteist poiss tõusis üles, otsib oma tüdrukut. Õpetaja märkab, kuidas ta tahab oma tüdrukut kinni võtta ja haarab siis piibli, ning siis poiss kukkus tagasi kirstu. Õpetaja võttis, löikas poisi kõri maha. Verd oli nagu elaval. Aga tüdruk suri ka samal aastal.

Tartus 21. XII 1934 jutustanud Edgaris (Oto) Kozlovskis-Burkevičos, 15-aastane, kes omakorda oli jutu kuulnud Valga mustlaselt Sana Siimanilt. A. Aarne-St. Thompson, The Types of the Folk-tale, Mt. 365.

TUULTETÜTAR.

Oli kord üks rikas mustlane. Tal oli poeg noor, aastat kaheksateist. See mängis ilusasti pilli. Olid nad, elasid ilusas metsas. Korra hommikul näeb poiss: puu otsas on ilus tüdruk; kutsutakse seda metshaldjaks, tuultetüdukuks. Poiss mängib pilli ilusasti. Korra keskpäeval näeb ta: tüdruk tuleb jälle. Poiss ütleb talle: Tule maha! Kui sa ei tule, ma poon enese. — Tüdruk ütleb: Ma olen paljas. Poiss ütleb: Ma toon oma ema rõivad! — Tõigi, varastas oma ema rõivad. Haldjas ütleb nüüd: Mine kaugeemale! Poiss läks, aga oma vankri taga vaatas, tüdruk on nii ilus, et ei või välja kannatada. Nagu tüdruk pani enese riidesse, nii poiss võttis ta järsku kinni, pani oma vankrile ja hõikas, et las tõusevad tema vanemad. Kihutasid siis linna.

Nüüd elavad juba aasta ja on neil lapski, pojake. Aga ei saa kängida naine jalgu: tal on pikad küüned. Poiss pani jalad sooja vette, nii et küüned läksid pehmeks, ja võis neid maha lõigata. Poiss soeb tüdruku juuksed pingil seistes, tema ise ei oska juukseid sugeda. Haldjas ütleb nii, et linna õhku ta kannatab, aga metsa tuult mitte. Metsas kutsuvat teda ta inimesed enese juurde. Poiss aga unustas selle hoiatuse. Kevadel ütleb ta oma isale: Läheme metsa! Läksid metsa, poiss istub vankril ja mängib pilli. Vanemad läksid linna midagi ostma, poiss läks hobuseid parseldama. Jäi haldjas üksinda koju. Järsku tuul hakkas vuhisema. Tüdruk kiskus katki oma rõivad, võttis enese alasti. Korraga puhkes ta nutma: Mul sinust pole kahju, mees: sa mine murra kas või oma kael. Mul on kahju ainult

pojakesest. — Tuli siis poiss koju, vaatab: naist ei ole! Poiss hakkas nutma. Tulevad siis tema vanemad koju. Poiss on nii kurb, et tahab end maha lasta. Vanemad valvavad teda ja ütlevad: Läheme metsast välja! Poiss ütleb: Ei lähe!

Korra poiss näeb: laps on hommikul söödetud. Poiss taipas, kes käib söötmas, ja hakkas ootama ning nägi, et tuleb tema naine. Poiss läheb vankri taha. Naine võttis soendas vee, pesi lapse. Mees hüppas nüüd ta juurde, võttis ta juustest kinni. Samal ajal aga hakkas karjuma: Tõuske üles ruttu! Võtsin naise kinni. — Vanemad tõusid üles, panid ette hobused ja läksid linna. Nad elasid linnas kakskümmendkaheksa aastat, elasid hallide juusteni. Metshaldjal olid suured lapsed ja ta unustas nende pärast metsa. Metshaldjaski unustab metsa.

Tartus 27. XII 1934 jutustanud sama mustlaspoiss Edgaris oma vanaisa läti mustlase Pautise järgi.

POISS JA KUNINGATÜTAR.

Oli kord üks vaene vanamees. Ta läks peremehe juurde ja ütles: Võta mu poeg enesele karja, ja mis sa annad mulle suvest? — Annan sulle kolm pätsi leiba ja kolm rubla.

Noh, läkski poiss karja. Tuleb siis sügisel koju, üks vanake tuleb vastu ja ütleb: Poisike, kas sul pole midagi, mis sa mulle annaksid? Anna päts leiba! — Võib küll! — Poiss läks edasi, tuli jälle üks vanake ja küsib: Kas on võimalik, et sa annaksid mulle pätsi leiba ja ühe rubla? — Poiss andis. Vanake andis selle eest talle vile. Poiss läks koju ja vilistas. Vaatab, et laudas on kaksteist kullast pörsast. Kui ta vilistab, siis need pörsad tantsivad. Isa näeb seda ja saab sellest nii õnnelikuks, et pole võimalik välja kannatada.

Poiss võtab ja läheb kuningatütre akna alla ja vilistab seal. Pörsad tantsivad seal kõiksuguseid tantse, et kuningatütar nooreke tuleb vaatama ja ütleb: Müü mulle üks pörsas! — Ma sulle ei müü mingi raha eest. — Mis sa siis tahad? — Ma tahaksin sind näha põlvini. — Aga kuningatütar oli põlvini kullast. Poiss andis siis pörsa.

Kuningatütar viis pörsa koju, aga see ei tantsi! Kuningatütar tuleb siis tagasi, küsib poisilt: Miks see pörsas ei tantsi? — Sellepärast ta ei tantsi, et ta on üksi. Temale sobiks teine pörsas kõrvale võtta. — Noh, müü mulle siis üks veel kõrvale! —

Kuid sa tead, et ma raha eest ei müü. — Mida sa tahad siis? — Ma tahan sind paljaks võtta. — Noh, kuningatütar mõtles, mis niisugune poisike ka teab, ja võttiski enese paljaks; aga tal olid ihul kullast sünnimärgid rindadel, ja juuksed olid kullast.

Kuningas võttis ja korraldas peo. Kõik tulgu! Kes mõistatab ära, millised märgid on kuningatütrel, see saab ta endale. Läksid kõik ütlema, läks poisski. Nüüd mõistatavad kõik, aga keegi ei arva ära. Ütleb üks kirikuõpetaja, et tütrele on kuldsed juuksed. Kuningas ütleb: Arva veel, mis tal on! Aga see ei tea enam. Siis poiss ütleb: Kas ma tohin ka öelda? — Võib küll! — Noh, hakkas poiss ütlema, kuningatütar on põlvini kullast ja rindadel on tal kuldsed märgid ja kuldsed juuksed on tal ka ning niudel on kolm briljantset karva. — Õigus! — Kuningas ütleb: Nüüd saad tütre endale. Kirikuõpetaja aga ütleb nõndaviisi: Võib olla, poiss kuulis, kui ma ütlesin, et kuningatütrel on kuldsed juuksed. Siis ta ütleb minu järgi. — Aga kuningas ütleb nõnda: Öösel panen teid kõik kolm ühte voodi magama. Kelle poole kuningatütar pöörab öösel suu, see saab ta endale. — Hea küll!

Poiss läks linna, ostis šokolaadi, viina, apelsiine, mitmesuguseid maiustusi. Tuli õhtu kätte. Vaja minna magama. Läks kuningatütar süngi magama ja poiss istus õpetajaga laua äärde kaarte mängima. Joovad viina. Poiss pani pudelisse niisugust rohtu, mis teeb kõhu lahti. Õpetaja roojastas enese ära ja haises. Poiss sõi šokolaadi ja apelsiine, nõnda et tal oli hea lõhn. Õpetaja heitis kuningatütre näo poole ja poiss selja taha. Kuningatütar ärkab öösi, nuusutab halb lõhn, arvab, et ta nägu on poisi poole. Ütleb: Nagu juba ütlesin, prosta inimene ja prosta inimene haiseb ka. Kuningatütar arvas, et poiss haiseb. Ja pööras näo õpetaja poolt poisi poole.

Tuli hommikul vara kuningas sisse, näeb kuningatütar on poisi poole ja õpetaja on selja taga. Ajas üles nad, ja poiss tehti kuningaks. Õpetaja sai kutsariks.

Nõnda sõin ja jõin ja tuln sulle jutustama. Aga kes selle vile andis? — Jumal!

Tartus 15. II 1935 jutustaja ja algallikas samad, mis eelmisel muinasjutul. Aarne-Thompson, Mt. 850.